

MIROSLAV HOLUB

POEZIE

BÁSNĚ

9

Miroslav Holub

BETON

O knize

Beton (1970), poslední Holubova sbírka před nuceným odmlčením, které trvalo až do roku 1981. Obrazy děsu z odlidštění světa se vyznačují také básně ze Spojených států amerických právě v této sbírce, která svědčí i o postupné univerzalizaci Holubova tvůrčího vědomí. Ztemňující se horizont jeho poezie se projevuje významovou zašifrovaností a drásavostí pohledu na konfliktnost i paradoxnost situace člověka a společnosti.

O autorovi

MIROSLAV HOLUB

(13. září 1923, Plzeň–14. července 1998, Praha)

byl český básník, prozaik, esejista, překladatel.

Narodil se v rodině právníka, dlouholetého zaměstnance plzeňského ředitelství státních drah; rozhodující intelektuální vliv na Holuba měla ovšem matka, středoškolská učitelka jazyků. Jeho první manželkou byla herečka Věra Koktová. Syn

Radovan Holub (* 1949) je filmový žurnalista. – Obecnou školu a klasické gymnázium Holub vychodil v rodišti. Maturoval v roce 1942 a do konce války pracoval jako pomocný dělník ve skladu řeziva a na překladovém nádraží. (Od roku 1944 se datují jeho první pokusy o básnickou tvorbu, inspirované francouzskou poezií v překladech Karla Čapka a surrealismem Vítězslava Nezvala.) Roku 1945 se v Praze zapsal na Přírodovědeckou fakultu, 1946 však přestoupil na Lékařskou fakultu UK (MUDr. 1953). Při studiích byl zároveň (1945–1952) pomocnou vědeckou silou v Ústavu pro filozofii a historii přírodních věd řízeného prof. Otakarem Matouškem, jehož semináře také navštěvoval. Docházel i na přednášky z logiky, filozofie a literární historie. Působil ve vysokoškolské organizaci Mladá generace československých přírodovědců. V letech 1953–1954 pracoval jako patolog v pražské nemocnici na Bulovce, odtud přešel do Biologického (později Mikrobiologického) ústavu ČSAV, kde se věnoval především imunologii. V roce 1970 byl z politických důvodů propuštěn, po krátké době však přijat do nově založeného Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) v Praze-Krči. Výsledky svých výzkumů z oblasti imunologie publikoval od roku 1958 doma i v zahraničí v řadě vědeckých studií i rozsáhlejších knižních publikací. Dosáhl hodnosti CSc. (1958), DrSc. (1991) a doktorátu honoris causa na univerzitě v Oberlinu (USA, 1985). V 60. letech a znovu od konce 70. let hojně cestoval či hostoval v zahraničí, povětšinou s cíli vědeckými, též však literárními (mj. navštívil Anglii, SRN, Francii, Irsko, Řecko, Čínu, Indii, Izrael, Austrálii, Mexiko). Jako vědec i literát často a dlouhodoběji pobýval v USA (1962, 1963, 1965–1967, od konce 70. let pravidelně každý třetí rok).

Bibliografie:

Beletrie: Denní služba (BB 1958); Achilles a želva (BB 1960); Slabikář (BB 1961); Jdi a otevři dveře (BB 1961); Studie k problémům poezie (B 1962, tisk k 10. výročí Literárních novin); Kam teče krev (BB 1963, s fotografiemi J. Paříka); Zcela nesoustavná zoologie (BB 1963, k foto-

grafím K. Příbyla); Tak zvané srdce (BB 1963); Anděl na kolečkách (básnický cestopis, 1963; rozšíř. 1964); Tři kroky po zemi (sloupky, EE 1965); Ačkoli (BB 1969); Žít v New Yorku (E cestopis., 1969); Beton (BB 1970); Události (BB 1971); Stručné úvahy (BB 1971, sazba rozmetána); Naopak (BB 1982); Interferon čili O divadle (BB 1986); K principu rolničky (sloupky, 1987); Maxwellův démon čili O tvořivosti (EE 1988); NE patrně NE: Zcela malá knížka nadávek, zákonů, odkazů apod. (BB, aforismy, 1989); Skrytá zášť věku (sloupky, 1990); Syndrom mizející plíce (BB 1990); O příčinách porušení a zkázy těl lidských (EE, sloupky, 1992); Ono se letělo (vzpomínkové EE, BB 1994); Aladinova lampa (cestopisné PP, 1996); Narození Sisyfovo (1998).

Souborné vydání: Spisy (vychází od roku 2003 v nakladatelství Carpe diem, z plánovaných čtyřech svazků vyšly dosud tři: Básně, 2003; Cestopisné prózy, 2003; Eseje a sloupky, 2005; ed. M. Huvar).

Výbory: Anamnéza (1964); Sagitální řez (1988); Model člověka (slovensky, Bratislava 1990, ed. J. Kolenič); Lepší role už nedostaneme (2000, ed. M. Huvar, obsahuje CD se záznamem recitátorských, hudebních a divadelních interpretací Holubovy poezie, k omezenému počtu výtisků přiloženo též DVD se záznamem inscenace Holubových básní v divadle poezie Regina Břeclav); Časoprostor (2002, ed. V. Justl).

Ostatní: New York (1966, text ve fotografické publikaci E. Fukové, M. Novotného a M. Šechtové).

(Zdroj: Slovník české literatury po roce 1945)

Miroslav Holub

Beton

2014

Knihu nabízíme rovněž v aplikaci CARPE DIEM ONLINE.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdělení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchováována v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

No part of this may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the author. The only exception is by a reviewer, who may quote short excerpts in a review.

© Miroslav Holub – dědicové c/o DILIA, 2014

Foto © Michal Huvar, 2014

© Carpe diem, 2014

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

978-80-7487-071-2 (ePub)

978-80-7487-072-9 (pdf)

verše z New Yorku a z Prahy

Plavba přes Atlantik

Je to trapné,
ale je ještě příliš mnoho vody,
příliš mnoho vzduchu
a příliš mnoho nekonečna
hned za klandrem.

V prosolené dálce
vyplněné vlnami vlnami vlnami
(a vlnami a vlnami)
se zjevuje za soumraku
starozákonní oráč a pluh
a táhne brázdu za brázdou.

A jediná satba daleko široko
v neklidné štěrbině mezi nebem a mořem
je tato loď a naše
zvolna přežvykované srdce

a nezbyvá tedy než trvat
od začátku času
do konce času,

ačkoli to je
dokonce velmi trapné.

Hory sv. Vavřince, polární záře

Zatímco toto se děje
– tato bílkovitost,
– tato kapkovitost,
– toto milosrdenství,

(A upozorňuji vás,
že jste na planetě...)

zatímco toto se děje
– toto spolčování,
– toto poskučívání,
– tato rejdivost,

(A upozorňuji vás,
že za posledních dvě stě světelných let...)

zatímco toto se děje,

dech čehosi stoupá a roste
a je běloskvoucí jako
plamen pochodně
prudce vržené
do zákulisí,

(A upozorňuji vás,
že eóny a aiolské hafry
si můžeme strčit za čepici)

dech stoupá a roste
a objevuje se, že
jedni jen vdechují a
druzí jen vydechují
– velké vesmírné dušení,

(A upozorňuji vás,
že magnetické pole platí
i pro Prsa Matky Boží)

velké vesmírné dušení:
leklé velryby se řítí mezi
praktikábly věčna,
bledé antické masky
smutných synů a dcer
zmítají se chórem,
oponou jen jen trhnout,

bude se hrát,
bude se hrát něco bez začátku –

(A upozorňuji vás,
že jste sám, na kameni sám,
jako

prst... prst...
prsteníček)

A komáři žerou
a žerou.

Amerika

Klavír řítící se
nedovolenou rychlostí
po dálnici noci
proniká skleněnou skříní
Island Parku.

A na milnících ulpívá
tón Fis

Gis

Eis,

černá dívčí tvář moře
se sklání nad námi,
klavír krvácí tichou
neznatelnou melodií –

Amerika.

Ale můžete to dokázat?

Van Wyck Expressway

Podle
Ohmova zákona
napětí je přímo úměrné
odporu proudovodiče, který
pracuje beze ztrát.

Podle
Kirchhoffova zákona
součet intenzit proudů
ve větvích
rovná se intenzitě proudu
nerozvětveného.

Blížíme se pólu
s rukama na volantu
a v srdci
s hrůzou
létacích ryb, které
ne a ne vzlétnout.

11.30 v noci, Far Rockaway

Za rohem odchází býk,
aby řevem zvěstoval
stáří světa.

Za rohem odchází černá dívka
v bílém,
vlastně jen
bílé samo.

Za rohem krvavý prs luny
kojí moře.

A v dálce odjíždí
poslední autobus,
takže už nezbývá nic,
odkud by se dalo

vystoupit.

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.